

INVESTICIONO-RAZVOJNI FOND
CRNE GORE A.D.

Program otkupa potraživanja – faktoring za 2024. godinu

Verzija 1.0

Podgorica, januar 2024. godine

1. Cilj programa

Factoring finansijska usluga namijenjena je prije svega privrednim subjektima koji žele da ojačaju svoju likvidnost na račun bonitetnih kupaca i kvalitetnih proizvoda ili usluga. Ovim programom se žele obezbijediti uslovi za poboljšanje likvidnosti crnogorskih preduzeća, izvoznika i preduzetnika.

Factoring je pravni posao u kome lice koje obavlja poslove faktoringa - faktor, kupuje predmet faktoringa koji proizilazi iz pravnog posla prodaje robe ili usluga, zaključenog između povjerioca predmeta faktoringa i dužnika predmeta faktoringa, na način kako je definisano Zakonom o finansijskom lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno - garantnim poslovima (Sl.CG. 73/2017.godine).

2. Predmet faktoringa

Predmet faktoringa prema ovom dokumentu mogu biti postojeća ili buduća, ukupna ili djelimična, nedospjela kratkoročna potraživanja koja su nastala po osnovu osnovnog posla.

Buduće potraživanje je potraživanje koje ne postoji u momentu zaključenja ugovora o faktoringu, ali je u tom trenutku određivo i poznat je dužnik potraživanja.

Navedena potraživanja mogu biti ustupljena faktoru do visine definisanog limita ustupanja/finansiranja, u periodu važenja Ugovora o faktoringu.

Finansijska podrška kroz faktoring neće se odobravati u sljedeće svrhe:

- Proizvodnja vojne opreme ili usluga;
- Učešće u projektima kojima se krše međunarodno priznata prava radnika, uključujući bezbjednost na radu, pravila i procedure u Crnoj Gori;
- Bilo koja aktivnost koja se smatra nezakonitom ili štetnom po okolinu i opasnom za ljudsko zdravlje;
- Bankarstvo i osiguranje;
- Trgovina valutama i hartijama od vrijednosti;
- Nemoralne i nelegalne aktivnosti;
- Građevinarstvo u cilju izgradnje i prodaje stambenih jedinica.

IRF CG A.D. može odbiti preuzimanje potraživanja ukoliko postoji:

- Opravdana sumnja u postojanje ili mogućnost prenošenja takvog potraživanja;
- Nedostatak ili nedostaci koji sprječavaju, ili bi mogli da spriječe, ili otežaju naplatu;
- Sumnja da su dužnici potraživanja koja su predmet ustupanja, nelikvidni;
- Sumnja u valjanost datih jemstava i garancija korisnika faktoringa.

3. Korisnici faktoringa

Kao krajnji korisnici mogu se javiti preduzetnici i preduzeća u svim oblicima organizovanja koje predviđa Zakon o privrednim društvima, kao i lica koja djelatnost obavljaju na način definisan pravilima djelatnosti kojima se bave (zanatlije, poljoprivredni proizvođači, PZU i sl.).

Korisnici faktoringa mogu ovu finansijsku uslugu koristiti za domaći ili međunarodni faktoring. Za ustupljeni predmet faktoringa, korisnik faktoringa mora ispostaviti adekvatnu dokumentaciju kao potvrdu postojanja potraživanja.

Pravo na faktoring finansiranje ne postoji, već IRF CG A.D. na osnovu svakog pojedinačnog zahtjeva donosi posebnu odluku.

Korisnici faktoring aranžmana mogu biti subjekti koji od Uprave prihoda i carina obezbijede potvrdu da uredno izmiruju svoje poreske obaveze.

Povjerilac je pravno ili fizičko lice koje od osnovnog posla potražuje predmet faktoringa.

Dužnik je pravno ili fizičko lice koje na osnovu osnovnog posla duguje predmet faktoringa.

4. Modeli faktoringa

U 2024. godini faktoring finansiranje će se vršiti preko dva modela :

- Klasični faktoring sa regresom i bez regresa;
- Obrnuti - Dobavljački faktoring .

5. Uslovi otkupa potraživanja/obaveza

Faktoring finansiranje će se pružati po sljedećim uslovima:

R.br	Klasični faktoring	% otkupa	Valuta plaćanja dužnika	Naknada	Kamata (god. nivo)
1.	Program otkupa potraživanja preduzeća - neproizvodnih djelatnosti	do 90 %	do 180 dana	0,2 %	4,2%
2.	Program otkupa potraživanja preduzeća čiji su dužnici u većinskom vlasništvu države ili lokalne uprave	do 100 %	do 365 dana	0,2 %	4,4%
3.	Program otkupa potraživanja domaćih preduzeća čija je pretežna djelatnost proizvodnja	do 90 %	do 180 dana	0,2%	4,0%

IRFCG AD će odobravati posebnu stimulaciju, kod **otkupa potraživanja - klasični faktoring**, tačka 1. i 3., za **preduzeća** Klijente koja izvoze proizvode i usluge iz Crne Gore u vidu smanjenja kamatne stope za 0,5% od propisane .

Model faktoringa u kojem su učesnici, kao dužnici, **preduzeća čiji je većinski vlasnik država ili lokalne uprave kojima su prihodi planirani Budžetom**, isti prije realizacije aranžmana moraju obezbijediti potvrdu da su navedena potraživanja/obaveze planirane u okviru budžetskih sredstava.

Obrnuti (dobavljački) faktoring

R.br	Obrnuti/Dobavljački faktoring	% otkupa	Valuta plaćanja dužnika	Naknada	Kamata (god. nivo)
1.	Program otkupa obaveza - Obrnuti /dobavljački faktoring	do 100 %	do 180 dana	0,2%	4,2%
2.	Program otkupa obaveza od domaćih proizvođača - Obrnuti /dobavljački faktoring	do 100 %	do 180 dana	0,2%	4,0%

IRFCG AD će odobravati posebnu stimilaciju, klijentima za **obrnuti - dobavljački faktoring**, Tačka 1. i Tačka 2., po jednom ugovoru u obimu većem od 10 mil.eur u vidu smanjenja kamatne stope za 0,50 % od propisane za svaki naredni otkup obaveza nakon ispunjenog graničnog iznosa.

Pod domaćim proizvođačima iz Tačke 2., podrazumijevaju se privredna društva - povjerioci u faktoring poslu, koja se bave proizvodnjom u Crnoj Gori i po odgovarajućoj šifri djelatnosti registrovana u CRPS-a.

Naknada za faktoring usluge se obračunava i plaća za svaki pojedinačno otkupljeni predmet faktoringa. Istaknuta kamata je na godišnjem nivou, dok se obračun primjenjuje na iznos koji je isplaćen klijentu ili dobavljaču za odgovarajući broj dana korišćenja sredstava IRF CG A.D. za otkupljeni predmet faktoringa.

6. Korišćenje faktoringa

Ugovoreni rok korišćenja faktoringa je do 12 mjeseci.

Rok za prvo povlačenje sredstava je 60 dana od dana potpisanog ugovora o faktoringu.

7. Instrumenti obezbjeđenja

Kao instrumente obezbjeđenja kredita IRF CG A.D. će prihvatati mjenice, hipoteke na nepokretnostima, bankarske garancije, garancije jedinica lokalne samouprave, garancije Vlade Crne Gore, jemstva bonitetnih pravnih lica i druge uobičajene instrumente obezbjeđenja u bankarskom poslovanju u skladu sa aktima IRF CG A.D. i odlukama nadležnih organa IRF CG A.D.

Sve troškove u vezi pribavljanja instrumenata obezbjeđenja i sprovođenja poslova oko osiguranja, brisanja i povraćaja realizovanih instrumenata snosi korisnik faktoringa.

8. Potrebna dokumentacija

Potrebna dokumentacija za apliciranje za faktoring finansiranje čini:

- Zahtjev za faktoring finansiranje;

- Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje tri godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- Kopija izvoda iz CRPS Klijenta i Dužnika - na datum poslednje promjene, ne starija od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, osim u slučaju kada IRF CG A.D. posjeduje istu nakon kojeg nije bilo promjena u CRPS-u;
- Kopija Rješenja o registraciji za PDV Klijenta ako je krajnji korisnik obveznik PDV-a;
- Kopija Statuta društva Klijenta i Dužnika;
- Kopija važećeg OP obrazaca Klijenta i Dužnika;
- Kopije Kartona deponovanih potpisa Klijenta i Dužnika;
- Saglasnost za uvid u RKR Centralne banke za Klijenta i Dužnika i vlasnike istih;
- PEP upitnik sa kopijom lične karte izvršnog direktora Klijenta.
- Izjava o povezanim licima Klijenta.
- Potvrda Uprave prihoda i carina o urednom izmirivanju poreza i doprinosa Klijenta ne starija od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Za Dužnika u klasičnom faktoringu potrebna je i dodatna dokumentacija :

- Zahtjev za odobrenje limita ustupanja;
- Komplet obrazaca za godišnje račune (Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bruto bilans (Zaključni list), Analitika kupaca i dobavljača) za posljednje tri godine, kao i presjek gore navedenih izvještaja za tekuću godinu, izuzev kod klijenata koji nisu u obavezi da sastavljaju finansijske izvještaje;
- Analitička kartica Klijenta za kandidovanog Dužnika za prethodnu godinu i presjek za tekuću po potrebi (ukoliko postoji istorija poslovanja);
- Po potrebi, za Dužnike iz inostranstva, Klijent je dužan da obezbijedi dostupnu poslovnu dokumentaciju, izvještaje o bonitetu ili drugu dokumentaciju koja pokazuje poslovne aktivnosti.

Napomena: Ukoliko je Dužnik lice koje ne izdaje sredstva obezbjeđenja za faktoring aranžman, dokumentacija se dostavlja po procjeni Službe za faktoring.

Stručna služba IRF CG A.D. zadržava pravo da zahtijeva dodatnu dokumentaciju.

U slučaju potrebe, klijentu se može naplatiti naknada na ime pribavljanja boniteta prema cjenovniku bonitetske kuće od koje je isti pribavljen.

9. Ostale odredbe

Posebna pravila koja se primjenjuju na ovaj Program, a koja nisu pomenuta u ovom dokumentu, definisana su posebnim aktima koje donose nadležni organi IRF CG A.D.

10. Period trajanja programa

Program traje do 31.12.2024.godine, odnosno do njegove promjene ili ukidanja.

Predsjednik Odbora direktora IRF CG A.D.

Velizar Kaluderović